

PARS III.

DE ADMINISTRATIONE CULTUS DIVINI ET SACRAMENTORUM

SECTIO PRIMA

De administratione cultus divini

TITULUS I.

DE PERSONIS CULTUI DIVINO DEPUTATIS.

CAPUT I. — *De Clericis.*

403. — Sacerdotes et caeteri clerici in sacris functionibus veste talari semper utantur, ea autem si commode alibi fieri potest non in sacristia induantur; praeterea ut mos est collare albo linteo praecinctum deferant. Nunquam vero, sub praetextu difficultatum civilium contra delationem habitus ecclesiastici per urbem, saecularium pallio induti vel galerum manibus gestantes intersint sacris functionibus in ecclesiarum presbyteriis.

404. — Parochi et ecclesiarum rectores penes se habeant talaes vestes nigri aut rubri coloris quibus adolescentuli qui ad altare solent inservire induantur. Adolescentes huiusmodi honestis moribus ornati sint et in rubricis necessariis rite instituantur et exercentur.

405. — Clericis omnibus et adolescentibus eorum vices agentibus modestia et gravitas commendatur; nam omnes sacrae functiones ita peritia, dignitate, animi et

corporis puritate debent moderari, ut a fidelibus et ab iis qui se in religiosa re indifferentes dicunt, haud despiciantur. Ad hoc autem plurimum confert silentium religiosissime servatum, non modo intra septa templi, sed et in Sacristia: hoc autem in omnibus sacris functionibus, et praecipue in Baptismi et Matrimonii celebratione custodiatur.

406. — Quandoquidem praeter orationes ab Ecclesia praescriptas et approbatas dantur aliae quamplurimae preces, ut novendiales; ex his omnibus publice nullae in ecclesiis recitentur nisi quae ab Episcopo vel Vicario Generali fuerint approbatae. In publica autem horum recitatione nec morose, nec festinanter, neque verba mutilando procedatur; ne fideles quocumque modo taedio afficiantur.

407. — Certum est quemlibet ordinem in Ecclesia peculiare ministerium habere; ideoque clerici, qui tantum minoribus ordinibus sunt initiati, non nisi in necessitatis casu ministerium subdiaconi, sine manipulo tamen, exercent.

408. — Clerici omnes in urbe episcopali vitam degentes, nisi legitime impediti fuerint, interesse teneantur in festo Corporis Christi et diebus Litaniarum processioni in ecclesia Cathedrali. (Conc. Trid. sess. 25, cap. 13, de Reg. et S. R. C. 27 Iul. 1628). Idem dicendum de clericis Collegiatae S. Mariae de Guadalupe adscriptis respectu ipsius Collegiatae. Praeterea Ministri sacri, qui ab Episcopo ut intersint Oleorum consecrationi in feria V Coenae Domini designabuntur singulis annis, si haud interfuerint, arbitrio Episcopi puniantur, nisi legitima causa fuerint excusati. Tandem sacerdotes caeterique clerici, si qui sint, alicui Parochiae foraneae adscripti, maioris solemnitatis gratia in ecclesia Parochiali omnino

intersint in praecipuis festivitibus, scilicet: Titularis ecclesiae, Paschatis Resurrectionis, Corporis Christi et Litaniarum.

CAPUT II. — *De Regularibus et de Institutis Votorum Simplicium.*

409. — Regularium utriusque sexus inclita merita et beneficia erga nationem nostram grato celebramus animo, Deum enixis precibus orantes ut, cessante separatione Status ab Ecclesia, rebusque disciplinam ecclesiasticam respicientibus ad meliorem conditionem revocatis, ea libertate ac pace perfrui possint quam Ecclesia exoptat ac bonum christianae civitatis postulat.

410. — Regulares civiliter dispersi eorumque moderatores prae oculis habeant ac servant praescriptiones ac declarationes S. Sedis circa canonicam eorum conditionem; serio perpendant quidquid occasione suppressionis civilis Regularium in Italia et in Gallia decernendum vel declarandum duxerunt S. Congr. super disciplina Regular. et S. Poenitentiarum; et totis viribus curent propriis obligationibus satisfacere sub vera et efficaci obedientia et reverentia respectivis Praelatis et Ordinariis debita ad normam iuris.

411. — Cum leges canonicae circa novitatum, professionem et vitam religiosam plenum vigorem habeant; absque S. Sedis expressa facultate ne quidem ex parte praetermitti possunt.

412. — Curent Ordinarii ut praescriptiones decretorum S. C. Episc. et Regul. *Quemadmodum* 17 Dec. 1890, *Auctis admodum* 4 Nov. 1892, et *Singularis* 27 Martii 1896, diligenter servantur ab omnibus qui in praefatis decretis designantur ¹.

¹ Vid. App. nn. 7, 8 et 9.

CAPUT III. — *De Confraternitatibus laicalibus.*

413. — Ita parochi et ecclesiarum rectores pietatem tum verbis, tum etiam exemplo promoveant, ut pia sodalitia non solum conserventur in pristina pietate, sed ad maiorem excitentur perfectionem.

414. — In eadem Ecclesia non instituantur novae sodalitates, si quae iam institutae sunt sufficiant: nemo enim non videt quod novitatis amore aliae sodalitates in discrimen ducuntur.

415. — Nec licet in eadem Ecclesia plures erigere confraternitates *eiusdem instituti et generis*, nec in aliis ecclesiis quae saltem convenienti spatio non distent ab illis in quibus iam inveniuntur erectae, exceptis tamen Sodalitatibus Sanctissimi Sacramenti, Doctrinae christianae, Honorificae Sacratissimi Cordis Iesu vulgo *Guardia de Honor* et Filiarum Mariae.

416. — Confraternitates omnes, in ecclesiis etiam regularium, erigendae et aggregandae sunt de consensu et approbatione Ordinarii et cum eiusdem litteris testimonialibus: ad eum etiam pertinet, statuta concedere, examinare, corrigere et innovare: et quamvis sodalitas alicui Archiconfraternitati fuerit aggregata, tamen subest Episcopi visitationi, etiamsi in ecclesiis regularium exemptorum sit instituta. (Clem. VIII Const. *Quaecumque*)

417. — Nulla ergo confraternitas immutare potest statuta et signum proprium nisi prius obtinuerit Episcopi consensum; Episcopus tamen non potest mutare statuta Confraternitatum, quae approbata fuerint a S. Sede.

418. — Auctoritate Ordinarii, servatisque de iure servandis, confraternitates possunt ab Ecclesiis in quibus

fuerunt erectae, discedere et transferri, si adsit rationalis causa; haec autem translatio fiat de consensu maioris confratrum partis. Haec vero valeant etiam de bonis ad sodalitium pertinentibus.

419. — Sodalitia quae in ecclesiis parochialibus vel intra terminos paroeciae sunt instituta et proprium directorem non habent, a iure directorem habent parochum (S. R. C. 10 Dec. 1703) nisi aliter Ordinario visum fuerit.

420. — Ipsi confratres prae oculis semper habeant nunquam posse eleemosynas impendere, nec quid aliud alicuius momenti facere sine consensu aut venia directorii: tandem si aliquid faciendum sit in templo parochiali, in omnibus pendent a Parocho.

421. — Quaelibet confraternitas intra annum ab eius erectione canonica debet aggregari ad primariam eiusdem tituli: Hoc tempore elapso, institutio nullius est roboris, imo revocata censetur (Clem. VIII Const. *Quaecumque* § II).

422. — Gratiae et indulgentiae alicui confraternitati concessae non debent promulgari sine consensu Episcoporum, quorum est praescribere etiam formam eleemosynas aliaque subsidia excipiendi, et invigilare ne pecunia vel extraneis vel inutilibus rebus consumetur.

TITULUS II.

DE REBUS CULTUI DIVINO SACRATIS.

CAPUT I. — *De sanctorum reliquiis et sacris imaginibus.*

423. — Quoniam Deus est laudandus in omnibus sanctis eius, oportet ut sanctorum reliquias et imagines, debito honore et veneratione prosequamur. Itaque man-